Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVIII. Ч. 46. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 11-го БЕРЕЗНЯ 1981 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WERNESDAY, MARCH 11, 1981 No. 46. VOL. LXXXVIII

ДЕКАДА УКРАЇНСЬКОЇ РОДИНИ

ЗВЕРНЕННЯ ПРЕЗИДІЇ СКВУ

У сучасному світі проходять великі й далекосяглі зміни. Вони позначились не тільки у великому розвитку й поступі технологічних наук, але теж не поминули ставлення людини до людини, її поглядів на життя, на права й обов'язки людини в суспільності, як теж на родину.

Родина — перше, основне й найважливіше джерело народжування і зростання нового покоління, нової зміни кожної людської спільноти, стала предметом дискусії і тиску в наших змінливих часах. Її захитання може стати загрозою для нормального біологічного чергування поколінь і їх духового розвитку й дозрівання.

Небезпеку для своєї підставової клітини — родини відчувають сьогодні всі народи світу. Та куди більшого й нестерпного натиску й наступу на родину зазнають народи поневолені. До небезпеки для нормального існування родини вільних народів у поневолених народів долучується додаткова загроза з боку окупанта, який намагається зробити родину підкореного собі народу знаряддям асиміляції і винародовлення. Окупаційний режим намагається за допомогою мішаних подруж зробити родину поневолених народів у СССР знаряддям своєї політики русифікації для злиття націй.

У поневоленій Україні окупаційний російський режим намагається прискорити процес винародовлення наступом на українську родину. Засобом для цього є заперечення всіх християнських етичних чеснот, на яких спирається добра родина, підпорядкування родини державному апаратові, тотальна русифікація школи в Україні, починаючи вже від садків, переселювання українців з України й населювання України неукраїнським елементом, висилання українців на працю поза Україну, висилання українських юнаків до служби в армії поза енографічні межі України, вживання російської мови в армії, на місцях праці, на вулиці й публічних місцях, — все це некорисно впливає на українську родину. Перемішування населення в Україні й поза нею створює умови для мішаних подруж і причиняється до денаціоналізації і русифікації.

Українська родина в країнах нашого поселення теж відчуває загальний тиск на її традиційні моральні й суспільно-етичні вартості. Одначе вона відчуває цей тиск далеко більше, ніж її співгромадяни, бо іншомовне, культурне, релігійно-обрядове й національне довкілля становить постійну небезпеку для її рідної мови, культури, прадідної релігії та почуття національної гордости — тих всіх вартостей, які є основою її здорового розвитку, найбільшим забороллом проти розкладу й занику української родини, її української ідентичности.

Ми спостерігаємо щоденно, як тиск наукраїнського довкілля на українську людину в країнах нашого поселення, зокрема на молодь, що народилася і зростає поза межами України, поступово відтягає і відчужує її від українського організованого життя і стає постійною загрозою для нашої культурної самобутности та національної ідентичности.

Такий стан — це стан тривоги! Він кличе всіх думаючих українців поміркувати глибоко про процес нашого життя, як спільности в країнах нашого поселення, та усвідомити собі вагу й потребу своєчасної оборони нашої загроженої культурно-національної ідентичности.

Ніхто не може заперечити важливости родини у вирощуванні та вихованні молодого покоління. Добре виховане, воно стає помостом між теперішнім і майбутнім. Занепад української родини в Україні та країнах нашого поселення стає загрозою для українського народу на землі наших дідів і прадідів і в країнах нашого поселення по всьому світі.

Серед різних небезпек, на які виставлена українська родина як в Україні, так і на поселеннях чи не найбільшою небезпекою є мішані подружжя. Вони загрожують знищенням всього того, що робить нашу українську родину самобутньою, неповторною, окремішньою.

Свідомість небезпеки, яка постійно загрожує затратою нашої української ідентичности в країнах нашого поселення, нашої мови, культури та традицій, вимагає від нас постійного зусилля дбати про збереження української родини. Наші обряди, звичаї, наші традиції, Церкву, культуру, свідомість нашого походження можна найкраще затримати й плекати в українській родині.

Ми свідомі того, що з причини нашого розсіяння не завжди може наша молодь знайти собі українських життєвих партнерів. Та це не є аж таке лихо, щоб з ним не можна боротися. При сучасній розвиненій комунікації, в добі засобів масового зв'язку справа заключування українських подруж і закладання українських родин хоч і нелегка, але не безнадійна.

Користь з однорідних, немішаних подруж є очевидна не тільки для збереження української спільноти в країнах нашого поселення чи в Україні, але вона не менша і для самих подружніх партнерів. Однорідне подружжя рятує українську спільноту від смерти й продовжує її існування, воно теж дає більші можливості для тривалости подружжя і родини. Цьому сприяє мовна, звичаєва, культурна, релігійна й усяка інша спорідненість подружніх партнерів, що більше єднає однорідне подружжя, ніж мішане.

Переконуйму нашу молодь, що в мішаному подружжі різниці культурні, релігійні, національні й інші — навіть при домашньому вживанні обома партнерами мови країни їхнього поселення — в більшості випадків на сприяють тривалості подружнього зв'язку. Коли ж мішане подружжя навіть вдержується, то дуже часто ціною цілковитої затрати своєї ідентичности одного чи навіть обох подружніх партнерів.

Справа відновлення і скріплення основ подружжя і родини є турботою нас усіх — наших Церков і наших організацій — всіх тих, хто розуміє важливість доброї родини в житті народу-нації. Ця наша турбота, одначе, не може кінчатися на змаганні за відновлення морально-етичних вартостей нашої родини, але мусить бути ще змагом за українську родину, за її українську духовість.

Основники СКВУ вже на першому його Конґресі турбувалися долею української родини й відмітили

(Продовження на ст. 3)

Канадська Рада співпрацює з парляментаристами

Оттава, Онт. — Канадська Рада Поневолених Народів в Оттаві, яка об'єднує представників девятьох національних груп, закінчила в грудні 1980 роки сьомий рік своєї діяльности.

Річні загальні збори представників всіх груп перевибрали провід на 1981 рік у складі: голова — М. Світуха; заступники голови — М. Бороцький (мадяр) і Е. Парупс (лотиш); секретар — Г. Корвін (поляк); скарбник — А. Кіммел (естонець). До контрольної комісії увійшли: Я. Бучек (чех), Й. Сурвіля (білорус) і В. Радзюс (литовець).

Одним із найважливіщих завдань Ради в останньому часі було приготування обширного меморіялу для парляментарної комісії, яка мала завдання устійнити становище Канади на Мадридській конференції 35-ти держав східнього та західнього бльоків. Меморіял цей був предметом окремих свідчень представників Ради перед парляментарною комісією. Крім цього, Рада втримувала постійний особистий чи листовий зв'язок із різними парляментаристами, та з представниками тих міністерств в Оттаві, які мають безпосереднє відношення або вплив на становище Канади до країн східньої Европи.

З інших ініцятив Ради слід згадати влаштування публічної доповіді проф. В. Тарнопольського про міжнародну оборону людських прав, кількакратні інтервенції у міністерстві закордонних справ в обороні представників руху опору в різних країнах сходу Европи, зв'язок із різними організаціями в Канаді, ЗСА та в Европі та зустрічі з членами канадської делегації на Мадридську конференцію. Для кращої інформації канадських парляментаристів та різних організацій, з якими Рада втримує постійний контакт видано дотепер три числа інформаційного „Вісника" в англійській мові. Четверте число є зараз у підготові. Крім того, Рада заініціювала окрему студію на тему однобічних користей і небажаних консеквенцій із дотеперішніх економічних зв'язків Канади із країнами східньої Европи.

Діяльність Ради Поневолених Народів в Оттаві випливає з гармонійного поєднання інтересів всіх національних груп для спільних цілей і спільного добра. Вона виповнює ту прогалину, яка існувала дотепер у співдії у ділянці зв'язків з урядовими установами та членами парляменту Канади.

У світі

УРЯД КНР призначив цілий ряд нових керівників різних ділянок життя й державної роботи, а серед них нового міністра оборони. Став ним Ґенґ Біяо, дотеперішній генеральний секретар Військової комісії ЦК КПК. Пост секретаря Ґенґ Біяо триматиме й надалі та таким чином керування справами оборони Китаю буде всеціло об'єднане в одних руках. Ґенґ Біяо є близьким співробітником Денґ Шіяопінґа й таким чином його найменування зміцнить не лише політичну лінію Денґа, але також його персональні впливи. Дотепер міністром оборони був 79-річний Шу Шіянґкіян, один із членів старої ґвардії, який відійшов на пенсію у зв'язку з віком і недугою. Номінація Ґенґа, як і інших керівних діячів, переведена Президією Всекитайського народного конґресу, який тепер полагоджує ті справи. На засіданнях тієї Президії переведено також цілий ряд інших ухвал, які, одначе, покищо не подано до публічного відома.

НОВИЙ ПРЕМ'ЄР еспанського уряду Леопольдо Кальво Сотельйо відбув першу велику пресову конференцію. На цій конференції він з'ясував цілий ряд проблем, які відносяться до напрямних політики нового кабінету, як також до його метод. Прем'єр Сотельйо заявив, що його уряд буде поєднувати два різні елементи: консеквентне переводження в життя демократичних принципів та тверду владу. Він заповів, що ні в якому разі не передбачається передчасних виборів, або зміни кабінету з інших причин, і його уряд плянує свою діяльність аж до чергових парляментарних виборів у 1983 році. Він поінформував, що його уряд ні в якому разі не буде пертрактувати з терористичним рухом басків, але буде переводити свою лінію переведення автономії для тієї провінції. Прем'єр Сотельйо заповів, що його уряд виключає вживання військових з'єднань для полагоди внутрішніх політичних питань.

СОВЄТСЬКИЙ УРЯД знов пробує оживити свій раніший проєкт азійської оборонної системи, яка фактично була б зверненою проти Китаю. Тепер він пробує це робити поступово й з поодинокими країнами, а після узгіднення з ними скликати ширшу конференцію. Листа у цій справі вислав Леонід Брежнєв до різних країн Південносхідньої Азії. В тому листі він запропонував реґіональну конференцію у справі Камбоджі. Одною із перших була відповідь уряду Таїлянду. Міністер закордонних справ Таїлянду відповів Брежнєву, що про таку конференцію не може й мови бути, поки в'єтнамські війська не покинуть Камбоджі.

З ІНІЦІЯТИВИ ДЕЯКИХ африканських країн та при жвавій підтримці Совєтського Союзу в Генеральній Асамблеї ОН знов відбулося голосування в справі санкцій проти Південноафриканської республіки. Речник Уряду ЗСА стримався від голосування, а з ним — ще 22 представництва інших країн. Рішення Генеральної Асамблеї не має ніяких практичних наслідків, бо санкції може накладати тільки Рада Безпеки ОН. А в Раді Безпеки така пропозиція не пройде з огляду на вето великодержав, або навіть більшість у підтримці Південноафриканської республіки. В Генеральній Асамблеї відбулося вже більше таких голосувань без будь-яких наслідків. Одначе, коли б завести санкції проти Південноафриканської республіки й тим самим накинути ембарґо на вивіз і ввіз товарів на її терен з інших країн, то, в першу чергу, потерпіли б її африканські сусіди, які з торгівлі з нею живуть.

ПАКІСТАНСЬКИЙ ЛІТАК, схоплений пакістанськими терористами, прибув з Кабулю до Дамаску, Сирія. Пакістанський уряд відмовився вдоволити будь-які вимоги терористів навіть після того, коли вони вбили пакістанського дипломата Таріка Раґіма, який був серед пасажирів. В часі постою літака на летовищі в Кабулі терористи звільнили деяких пасажирів, але понад сто осіб ще перебуває на літаку. Серед них — три американці: Лоренс Кліфтон Манґум, Фредерик Габбед і Крейґ Ричард Клаймор. Двох американок терористи звільнили. В часі перебування схопленого літака в Кабулі Вашінґтон зробив відповідальним совєтське командування, яке кермує тим летовищем. В короткому часі після того терористи видали наказ пілотові опустити летовище, а совєтське командування й маріонетковий уряд допомогли в тому.

В складі ЦК Компартії — без змін

Москва, СССР. — Новий склад Центрального Комітету КПСС вповні віддзеркалює стиль та силу нововибраного партійного провідника Леоніда Брежнєва. Нехіть і послідовна настирливість Брежнєва до всяких змін у партії проявилися у тому факті, що 231, або 80 відсотків з числа 287 членів вибраних на останньому ХХУІ З'їзді Компартії, який закінчився 4-го березня 1981 року — є ті ж члени, що їх вибрано п'ять років тому.

У 1961 році, на ХХІІ З'їзді Компартії, яким ще проводив Нікіта Хрущов, з попереднього вибору, залишено тільки 80 відсотків.

Між тими, що їхніх імен не видно на листі нового ЦК, надрукованій в „Правді" з 4-го березня ц.р., і які колись займали сильні й командні становища в Компартії, це — Ніколай В. Подгорний, Кіріло Т. Мазуров, Дмітрій С. Полянський і Владімір В. Мацькевич — трьох з них з виключенням Мазурова, уважали українцями, а передусім Подгорного, який в 1961 році навіть промовляв по-українськи в Генеральній Асамблеї ОН. Їхнє „зникнення" з політичного горизонту означає також їхнє політичне „затьміння". Відомо, що товариш Брежнєв не любить колишніх, сучасних і майбутніх суперників.

Н. Подгорний був також членом „тріюмвірату", який усунув Хрущова в 1964 році; від того часу аж до 1977 року він був президентом СССР, цебто головою Верховного Совєта СССР.

Згідно з оцінками західніх спеціялістів, щонайменше 30 відсотків членів ЦК — це протеговані Брежнєвим. Велике число з нововибраної групи — 319 членів і між 151 членів-кандидатів — це також протеже та „прихильники" Брежнєва.

Між дорадниками Брежнєва в справах закордонної політики є Андрей М. Александров-Аґентов, і трьох сеньйорів з КҐБ — Віктор М. Чєбріков, Ґеорґій Т. Ціньов і Семйон К. Цвіґун, і Евгеній В. Качаловський з Дніпропетровська, політичній базі Брежнєва в Україні.

Особистого адьютанта Брежнєва Анатолія І. Блатова назначено членом ЦК КПСС без права голосу, як і рівнож сина Брежнєва, який є першим заступником міністра для зовнішньої торгівлі, та зятя Брежнєва, Юрія М. Чурбанова, першого заступника міністра внутрішніх справ.

Із усіх членів нового ЦК КПСС в 1976 році вибрано 231, а лише сім вибрано поміж 1976-1980 роками. Тільки 81 член, із яких 36 були членами-кандидатами, сьогодні є нововибраними членами. З-поміж тих останніх — п'ять членів КҐБ, дев'ять генералів та Ґеорґій Арбатов, голова інституту для американських та канадських справ.

Не зважаючи на пропаґанду про „рівноправність" жінок в СССР їхнє число серед членів ЦК зменшилося із дев'яти до восьми членів. Рівнож кількість робітників у ЦК — мінімальне, бо всього тут є дванадцять представників із робітничої кляси.

Президент передбачує можливість допомоги Афганістанові

Вашінґтон. — В телевізійному інтерв'ю президент Роналд Реґен відповів на цілий ряд актуальних питань, а між ними на питання зв'язані з обороною Середнього Сходу та зі забезпеченням постачання нафтової ропи для промислових країн світу. Важливою ланкою в оборонній системі в тому общирі є Пакістан, який заргожений присутністю совєтських військ у Афганістані. Президент підкреслив, що ЗСА не акцептують збройної присутности Москви в Афганістані і застерігають за собою право відповідно до того поступати.

Президент заявив, що коли б афганські патріоти, які ведуть боротьбу з окупаційними військами, звернулися до Вашінґтону з проханням доставляти їм зброю для оборони їхньої країни, урядові чинники ЗСА розглянули б це питання. На запит, чи це не викликало б непередбаченої реакції з совєтського боку, Президент висловив думку, що не конче. А до того він додав, цитуючи слова державного секретаря Александра Гейґа перед сенатською комісією „є речі, за які в потребі треба воювати".

Зокрема Президент застерігся проти клеймування Москвою афганських патріотів. Москва намагається при помочі своєї масивної пропаґанди причепити їм наліпку „ворохобників", „бандитів" тощо, а в дійсності вони є оборонцями своєї країни і свого народу і борцями за їхню свободу. Президент підкреслив, що в ніякому разі немає паралелі між ситуацією сальвадорських партизан і афганських патріотів. Афганські боряться проти чужої окупації, сальвадорські партизани натомість виступають проти власного уряду при помочі чужих аґресивних потуг. Відповідаючи на запит чи є можливість заанґажування американських військ у Сальвадорі, Президент відповів, що це „буде зовсім непотрібне". Вже передтим він взагалі висловився проти такої можливости.

Відкривається посмертна виставка мистця Д. Горняткевича

Ню Йорк, Н. Й. — Тут, у ґалерії ОМУА, 136 2-га аве., у неділю, 15-го березня, о 1-ій годині по полудні відкривається посмертна виставка мистця і мистецтвознавця проф. Дам'яна Горняткевича, у першу річницю його відходу з цього світу.

Народився Д. Горняткевич у 1892 році в Кракові, де пізніше закінчив Академію Мистецтв. Вчився він також у Дрездені й Мюнхені. Після студій мистець працював як портретист і пейзажист, а згодом — по розмальовуванню українських церков у Галичині. Як майстер церковного малярства, він виконав поліхромії в Угневі, Настасові й Немирові. З 1950 року проф. Горняткевич перебував у ЗСА з родиною, де продовжував малювати, а ще більше займався мистецтвознавством, друкуючи статті, розвідки та більші праці на мистецькі й загально українські теми. Зокрема помітне враження роблять його праці про українські писанки, пребагату колекцію яких зібрав і зберіг мистець протягом свого довгого і творчого життя. Св. п. проф. Д. Горняткевич активно працював також на різних відповідальних постах в Українській Вільній Академії Наук. Він залишив по собі кілька книжок його авторства; велику й одну з найбагатших приватних збірок у ЗСА, збірку вишивок і багатох власних картин.

Ця ретроспективна виставка св. п. Д. Горняткевича буде тривати до неділі 22-го березня. Години виставки: у будні дні від 6-ої год. вечора до 8-ої; у суботу й неділі — від 1-ої по обіді до 8-ої години вечора.

ДЕМОНСТРАЦІЇ У ВАРШАВІ ЗНОВУ ПОШИРЮЮТЬСЯ

Варшава, Польща. — Тут знову відбулись дві більші демонстрації з двома різними цілями. Понад 3,000 студентів і професорів демонстрували на вулицях міста проти переслідування студентів й інтелектуалістів в березні 1968 року, а біля 700 осіб, переважно старшого і середнього віку, зібрались біля будинку у якому колись приміщувалось міністерство внутрішніх справ, щоб вислухати численних виступів проти „сіоністичної кліки", тобто тих осіб жидівської національности, які свого часу займали високі становища в Комуністичній партії і уряді Польської Народної Республіки, чи, як кажуть поляки, „сталіністів, які в 1950-их роках мордували і тероризували польських патріотів."

Демонстрантів притягнули на місце протесту численні плякати і афіші розліплені невідомими особами на мурах будинків Варшави жертвами сталінізму, як говориться в повідомленнях численних пресових аґентств і кореспондентів. Зібрані вислухали антисемітських виступів, які включали також напади на КОР (Комітет Оборони Робітників), основну дисидентську групу, лідер якої Яцек Куронь, знаходиться покищо за ґратами і йому грозить суд за „антидержавну діяльність". Промовці перестерігали також перед „черговою ґенерацією сіоністів", яка нібито має прийти до влади при допомозі вільних профспілок.

Політичні аналітики роблять висновок, що цю маніфестацію мабуть зорганізували або потихо підтримували урядові чинники, або таки міністерство внутрішньої безпеки, яке в такий спосіб хоче розправитись з КОР і незалежною профспілкою „Солідарносьць". Ці політичні спостерігачі при тому кажуть, що ще рік тому подібні демонстрації не могли б відбуватися і що в польській спільноті наступили значні зміни на протязі останніх шістьох місяців.

Лідери польської незалежної профспілки вбачають підступ у влаштуванні такого роду демонстрацій, які мають за завдання кинути тінь підозріння на дисидентський рух і незалежну профспілку, яку яряд за всяку ціну хоче розбити, або бодай поділити на кілька фракцій.

Робітники в Румунії страйкують

Букарешт, Румунія. — Незрівноважена господарська політика Комуністичної партії Румунії так само, як і така сама політика КПСС, так ослабила сільське господарство тієї країни, що вона з експортера харчових продуктів стала імпортером. Повсталі дефіцити різних харчових продуктів викликали велике незадоволення серед працюючих, а робітники в центральній і західній частині Румунії почали масові протести й демонстрації проти голодування.

Державне правління на чолі з президентом Румунії Ніколяє Чавшеску потвердило „серйозні недоліки" в постачанні харчів і почало з одного боку робити протизаходи для збільшення достав, а з другого пропаґандивну кампанію з метою зменшити незадоволення працюючих. Чавшеску доручив створити окремий орган для налагодження потреб сільського господарства й харчового постачання — Державну раду аґрикультури. Одночасно з тим звільнив з огляду на великі невдачі секретаря ЦК КПР Вілє Маріна, який відповідав за сільськогосподарські справи. Дальші персональні зміни заповіджені.

Для протидіяння незадоволенню населення Чавшеску розпочав поїздку в терени получену з його пропаґандивними виступами. В Брасові в часі масового віча, в якому переважали селяни він засудив недоліки й злочини та заповів не лише адміністративні пересунення, але також судові справи. Чавшеску вказав на великі недоліки в інвестиціях в сільське господарство, які він пообіцяв вирівняти на потребу пересунути в сільське господарство відповідне число робітників-чоловіків. Дотепер у сільському господарстві Румунії працює 70 відсотків жінок, які виконують найважчі, для них непідсильні праці, що відбивається на темпі праці.

В Америці

ЛІБЕРАЛЬНА КОАЛІЦІЯ розпічне незадовго широку кампанію проти намагань консерватистів обмежити громадянські права багатьох мільйонів американців, як рівнож права федеральних суддів, які досі встрявали там, де ці права були порушені. Речники Конференції лідерів оборони громадянських прав заявили, що вони вестимуть акції не тільки в обидвох палатах Конґресу, але також серед народу і на стейтовому рівні, щоб не допустити до втрати тих здобутків, які були осягнені на протязі двох останніх декад. Організація оборони громадянських прав складається із150-ох різних профспілкових, релігійних і громадських установ, які поставили собі за завдання за всяку ціну зберегти те, що вже було здобуте в минулому і закріплене окремими законами.

ПЕНСІЯ СОЦІЯЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, мрія багатьох поколінь американців піти на заслужений відпочинок у віці 65 років життя, стає все більше й більше нереальною під пресією економічних і соціяльних змін, які можуть наступити в чергових роках, — кажуть економічні спеціялісти. Урядові чинники і вузький круг спеціялістів кажуть, що американці мусять зрезиґнувати з деяких привілеїв і надій відносно дати відходу на пенсію з огляду на те, що пенсійний фонд соціяльного забезпечення вичерпується. Американці, які переступили тепер 35-ий рік життя, не можуть очікувати, що вони підуть на пенсію на 60-му чи 65 му році життя. Більшість з них мусітиме працювати мабуть до 68-70 року життя, а в окремих випадках ще доробляти після осягнення цього, відносно високого віку.

АРХИЄПИСКОП НЮ ЙОРКУ кардинал Теренс Кук відправив в неділю, 8-го березня спеціяльну архиєрейську Службу Божу за замордованих невідомим злочинцем чи злочиньцями дітей в Атланті, Джорджія. Службу Божу кардинал Кук правив в церкві св. Томи, яка знаходиться в серці муринського поселення, в Гарлемі. Під час короткої проповіді до 350 вірних кардинал Кук заявив, що подібні Богослуження за дітей в Атланті відправляються по всіх церквах Америки. Вівтар в церкві св. Томи був обведений зеленою стяжкою, яка символізує охорону дітей перед злочином. Крім того біля вівтара виднів напис: „Боже охороняй наших дітей!". Населення ЗСА затурбоване подіями в Атланті, бо, як заявила одна з учасниць релігійної відправи, „діти тепер загрожені всюди".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper (SECD 530-420) published daily exept Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата: на рік — $30.00, на півроку — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 50¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Важке завдання

Проголошення президентом Роналдом Реґеном його господарської програми 18-го лютого ц.р. порушило до глибини американське суспільство. Президент Реґен ще як кандидат у передвиборчій кампанії та при всяких інших нагодах висловлювався за повну зміну й переставлення економічної політики ЗСА. Він пропонував пересунути наголос зі споживання, як основного мотиву й імпульсу господарського життя, на продукцію, як основний чинник. А коли він став Президентом рішуче й послідовно став переводити в життя те, що заповідав перед тим.

Якщо мова про сучасний стан американської економіки, то здебільшого думають про інфляцію. Правда, інфляція — це не єдиний недолік сучасної господарської дійсности, але — найдошкульніший, вона ж бо важко вдаряє головно по незаможних колах суспільства, і коли її не спинити, несе в собі великі загрози. Але попри неї є ще й інші недомагання, а серед них чи не найважчі: спад господарської активности в ЗСА, ступневе звужування американських ринків збуту і господарських впливів у світі, затрата творчої динаміки американського підприємця і американської господарської системи, які створили найбільшу й найуспішнішу господарську потугу в світі. Так, у промислі, як і в аґрикультурі, завдяки приватній ініціятиві і творчому генієві американської людини, осягнено найвищий у світі ступень розвитку.

Тож не диво, що президент Реґен задивлений у ту велику картину, рішений зрушити економіку з рейок, на яких вона почала застигати. Він не шукає якоїсь доктрини, теоретичного обґрунтування, він знає, що в основі всього лежить ініціятива людини. І на неї Президент ставить наголос. Він не лише хоче створити умови для розгорнення творчости тієї людини, але він хоче їй дати в руки відповідні засоби. В тому пляні стає повністю зрозуміла дереґуляція господарського життя, як один із засобів до динамізації економіки країни. Реґуляція сама по собі не є зла, але після якогось часу вона стає для одних перешкодою в їхніх ініціятивах, а для інших-джерелом незаслужених прибутків. Обниження податків має бути заохотою для заробітку і для шукання зиску, а з другого боку має причинитися до створення грошових резерв, які послужили б підприємцеві. Зменшення державного бюджету має не лише підтяти коріння інфляції, але й залишити підприємцеві фінансові засоби для його господарських починів. Так само принаймні подвійну мету має ліквідація, або обмеження різних допомогових фондів. Допомогові фонди розрослися до анормальної величини в ЗСА. Вони породили величезну бюрократію, яка з'їдає значну частину тих фондів, адмініструючи ними та розділяючи їх. Не можна також поминути постійно подаваних до публічного відома фактів зловживання тими фондами. Отже зовсім логічно, що Президент в намаганні оздоровити американське господарське життя не міг залишити їх поза своїми реформами. Закон ощадностей і очищення господарського життя матиме тоді тривалі наслідки, якщо він обов'язуватиме всіх. Впрочім — це підстава справедливости.

Пляни Президента викликують у багатьох застереження і спротив, не зважаючи на те, що він там, де є справжня потреба суспільної опіки, допомоги, признає її конечність. Спротив проти плянів Президента опертий у першу чергу на двох суспільних елементах: тих, які користали з різних фондів, а їх є чимало, і ліберальних кіл, які вважають допоміжну діяльність держави однією із її головних функцій. Дотепер коло 150 ліберальних організацій і товариств об'єдналося для спільної боротьби проти обмежень Президента. Вони — проти скорочень державного бюджету, проти податкових полегш для господарських станиць і для підприємців, вони хотять статусу кво. Того статусу, який допровадив до теперішнього стану. Яку ж вони пропонують альтернативу? Власне в тому справа, що ніякої альтернативи вони не пропонують, а тільки поворот до старого.

Інша справа з підприємцями і тими господарськими колами, які користувалися державною субвенцією, щоб утримувати ціни молока на неприродно високому рівні, або вимагають протекціоналізму і заборони ввозу закордонних продуктів, щоб утримувати свої високі ціни, або прагнуть зберегти реґуляції, бо на протязі довгих років вони знайшли шляхи і засоби, щоб поставити їх собі на службу. Ясне, що й ці кола не пропонують ніякої альтернативи, а тільки статус кво.

Тим часом кожному ясно, що треба змін, треба акцій. Це відчуває громадськість ЗСА, яка дає вислів своїм думкам на кожному кроці. Від 18-го лютого, часу проголошення пляну Президента, до Білого Дому вплинуло понад 100,000 листів і телеграм. Дотепер тільки частину з них відкрито й прочитано. Відкриті листи вказують, що понад 92 відсотки кореспондентів той плян схвалюють. Витворився стан, про який американці кажуть: усі проти Президента, тільки нарід за ним.

Людмила Волянська

АКИН ТАРАЗИ — СИН СПРАВЕДЛИВОСТИ

2

Він дає Шевченкові у приятелі місцевих кайзахів, одного мисливця Саримбека, в юрті якого Тарас став своєю людиною. Що так могло і справді бути, вистачить глянути на сотні прегарних і правдивих малюнків Шевченка з кайзахською тематикою, щоб бачити, що Шевченко мусів приглядатися до цих людей не тільки „збоку", як маляр, але увійти до них у їхні оселі й їхні серця, щоб вони могли мати до нього почуття довір'я і дружби. (Відомо ж бо, що мусулманам не вільно було, як і жидам, згідньо їхньої віри, Корану, бути зображуваними на малюнках. Їхнє образотворче мистецтво дозволяло, як і скрізь на Сході, прерізні візерунки, як на килимах і тканинах, зображення квітів, птахів і звірят, але не людей).

Із зворушенням і почуттям великої вдячности до Шевченка за його людяність, за те, що ніколи Шевченко не давав відчувати місцевим тубільцям своєї вищости, як це робили всі інші білі европейці, а навпаки — з любов'ю і співчуттям бачив і в тих бідних кайзахах рівних усім людям людей, дітей Божих, пише Уразак Бекбаулов.

З терпеливістю вчувався Шевченко в незрозумілу тюркську говірку тубільців, зробив собі маленький словничок і записував у ньому слова, щоб потім могти порозуміватися з кайзахами й іншими місцевими жителями їхньою ж мовою. І це також дуже ймовірне, бо ціла серія, — як знаємо, — дітей-байгушів і жінок-кайзашок у Шевченковому малярському доробкові свідчить про те, що і діти й жінки радо перебували в товаристві українського барда, і чей же мусів він був з ними якось порозумівsitu ся. Бо коли їхні батьки і чоловіки могли знати трішки і мову російську, бувши виставленими на контакти з займанцями, то про місцевих дітей і жінок цього сказати вже не можна.

Від першої до останньої сторінки цієї книжки йде гимн Тарасові Шевченкові від вдячного нащадка каракалпаків, для яких якраз Шевченко поклав підвалини у відновлення їхньої культури, особливо ж у образотворче мистецтво. У теперішньому Казахстані Шевченка уважається першим національним художником Казахстану, а його численні картини і просто зарисовки краєвидів тієї степової країни й типів є найвчаснішим скарбом малярським Казахстану. І тут вже не тільки у цій повісті, а вистачить заглянути в УРЕ (енциклоперію), де під відповідними гаслами знайдемо багато даних про те, як увічнив Казахстан ім'я і прізвище українця-генія.

З гумором, то знову трагічно, описує Уразак Бекбаулов дні Тарасові під час муштри, старання друзів звідусіль полегшити його долю, й нарешті — поїздка з науковою експедицією на Аральське море, щоб проміряти, дослідити і описати його.

Події розгортаються за подіями, і письменник вміє тримати читача в напруженні, зображуючи Шевченка в усіх відомих з його біографії й невідомих досі ситуаціях. Тут уже голосна слава йде про Тараса — його величають кайзахи й каракалпаки Акином Таразі — Сином Справедливости, і за нього готові йти в огонь і в воду. Цю почесну й унікальну назву, — бо нікого іншого так ті народи не прозвали, дано йому одному.

Не можна читати без усмішки, коли Уразак Бекбаулов наводить вірш з Пушкіна про туземців. Російські „просвітителі" і „культуртреґери" співають:

„Мы в фортеции живем,
Хлеб едим да воду пьем.
А как лютые враги
К нам придут на пироги
— Зададим гостям пирушку
Зарядим картечью пушку.

„Це ж хто — оті ,люті вороги'? Башкіри, — пишеться в книжці, — на чиїй землі оце диво поставлене?. Чи оті кайзахи, до яких його, Тараса, оце везуть?..."

Тоді без слів стає ясно, чого якраз Тарас є Сином Справедливости (так про нього і в УРЕ написано), а не якийсь Пушкін чи інший росіянин „найдемократичніший", який хотів, щоб і цих азіятів ощасливити Росією, щоб і тут були „за горами гори кровію политі",... аби російська імперія пухла, а народ хирів — як казав Ключевський (імперія пучнявіла, а народ нидів).

Тут також треба згадати чудовий засіб Бекбаулова використання перших стрічок з віршів Шевченка для початків деяких розділів у повісті або в тексті, наприклад: „Не спалося, а ніч, як море", або. „Неначе степом чумаки"..., „І небо невмите, і заспані хвилі", чи „І знов нудьга та безнадія охоплять душу..." та інші, як і про знання найтонших нюансів біографії поета.

Романтичні сторінки повісти виповнені любов'ю Шевченка до кайзашки Акбупеш, чий образ дуже-дуже нагадує „Кайзашку Катю" (і не обов'язково Катя була всього-на-всього служницею Ускових, як це виходить з життєпису Шевченка). І ця любов можлива, бо, хоч і скупі вістки, але з спогадів Ф. Лазаревського знаємо, що Шевченко на багатьох вечірках з друзями-мужчинами в часи його салдатчини був у товаристві „татарки Забаржади", місцевої дівчини великої краси. Чи це якраз Акбупеш? Ні. У Бекбаулова —

(Продовження на ст. 4)

Іван Куйдич

Плекання і розповсюдження української культури

Під значенням українська культура в цьому випадку розуміємо всі духові надбання українського народу, починаючи від народної творчости включно з мистецтвом у повному значенні цього слова. Самозрозуміло, що творення і плекання української культури це основне завдання і обов'язок української спільноти, однак, для збереження і розповсюдження її треба вміло використовувати і вживати всі доступні під сучасну пору засоби і способи. Один із таких засобів це коледжі, які у навчальну програму включають також програму студій етнічних спадщин.

Повітовий коледж Камберленд у Вайнленді, Н. Дж., єдиний на терені південного Ню Джерзі й один із двох у цій країні, що в 1980 році одержав федеральну дотацію для центру студій багатокультурности. Тут доцільно підкреслити, що українська група, одна з найбільш діяльних і продуктивних — це „Чайка", українська танцювальна група, що складається з дітей-танцюристів і їхніх батьків у Батьківському комітеті. Ця група доклала багато праці і старань для для одержання дотації коледжові. „Чайка" є сталим членом дорадчої ради коледжу і від самого її початку має свого представника — Ніну Куйдич.

В околицях, де такого центру при коледжі нема, українська громада повинна сама розпочати таку акцію, порозумівшись із головою відділу суспільних наук, історії і слов'янських мов. Українська громада зобов'язана такий центр усіми можливими засобами підтримувати і тісно з ним співпрацювати, бо він на довшу мету є одним із найважливіших центрів з можливостями для вивчення, плекання і розповсюдження української культури.

У свою програму центр включив також влаштування етнічними групами різного роду виставок, концертів, пікніків та інших імпрез, а коледж для цього безкоштовно відступив свої приміщення, а деколи уділяє і певну допомогу. Програми названих активностей мусять мати виховно-інформативний зміст, а вступ на них безкоштовний, і тому відвідує їх більша кількість людей.

Цьогорічну українську програму під назвою „Український день", підготовляє Батьківський комітет „Чайки", який очолює Олександер Панчишин, при допомозі Сестрицтв та всієї громади. У цьому році Український день відбуватиметься у суботу, 14-го березня, від 12-ої години вполудень до 6-ої години вечора. В програмі заплянована виставку вишиваної одежі, кераміки, показ писання писанок з поясненням символів взорів; продаж харчів, які можна спожити в їдальні або взяти додому, продаж писанок, ляльок, платівок, книжок тощо.

Від другої до четвертої години відбудеться концерт, у якому відомий чоловічий хор „Прометей" з Філядельфії під диригуванням Михайла Длябоги у фортепіяновому супроводі Ірини Пелех дасть власний концерт-лекцію українського чоловічого хорового співу-музики. Хор „Прометей" зрозумів наші обставини й пожертвує своїм знанням і часом, щоб допомогти нам у розповсюдженні української культури.

Виступить також і „Чайка" із своєю програмою зі своєю довголітньою інструкторкою Стефанією Чаплинською із Філядельфії. С.Чаплинська не тільки багато часу, любови, зрозуміння і терпеливости присвячує нашим дітям, але щотижня поборює довшу ніж стомилеву віддаль між своїм домом і Миллвилом, а це вже велика особиста посвята в ім'я збереження української культури. Слід згадати, що „Чайка" влітку 1980 року, крім місцевих виступів, виступала також на українському фестивалі в Гомлделі, Н.Дж.; дала ряд виступів по містах Лонг Айленду, Н.Й., із членами „Української Опери", та на Союзівці під час вибору „Міс Союзівки".

Віримо, що цьогорічний день, як і минулого року, буде успішним під кожним оглядом і що в багатьох неукраїнських родинах українська культура знайде місце у формі вишивки, писанки, музики-платівки, книжки тощо.

Особи, які бажають дістати докладніші інформації про Український День можуть дзвонити кожного дня на число (609) 691-4497 від 7-ої до 10-ої години вечора.

Місце Українського Дня Cumberland County College, Student Center, S.Orchard Rd. and Sherman Ave., Vineland, N.J.; tel. (609) 691-8600 ext. 42.

о. Семен Гаюк

ОСИП БОДЯНСЬКИЙ — ПРИЯТЕЛЬ Т. ШЕВЧЕНКА

2

МАТЕРИ МОЇЙ РИДНЕНЬКІЙ НЕНЬЦѢ СТАРЕНЬКІЙ, КОХАНІЙ, ЛЮБІЙ УКРАИНѢ

В цій дедикації є все: і світогляд Бодянського, і його патріотизм і його цивільна відвага. Тому проф. Ілько Борщак, упорядник „Вибраного Кобзаря", що був виданий у Парижі, в примітках до цього „Кобзаря" так каже про Бодянського: „Осип Бодянський відомий за своїх часів славіст, свідомий українець і приятель Шевченка".

Нема найменшого сумніву, що Шевченко, знаючи добре твори Котляревського, Квітки — Основ'яненка, Гоголя та взагалі все те, що писалося українською мовою або мало українську тематику, — читав також і „Казки" Бодянського та взяв собі близько до серця й його глибоко патріотичну дедикацію. В усіх своїх поетичних творах сам Шевченко для своєї Батьківщини не має іншої назви окрім назви Україна.

Будучи професором Московського університету, Бодянський активно працював в „Обществе истории и древностей российских". Це наукове товариство видавало відомі „Чтенія", в яких містились історичні, етнографічні, літературні та літературознавчі матеріяли, серед яких на особливу увагу і признання тогочасних вчених заслуговували: „Історія Русів", „Літопис Самовидця", спомини Ріґельмана, Зарубського, твори Симоновського, „Діярій Ханенка" й інші.

При допомозі Бодянського вийшла важлива для етнографії праця Якова Головацького "Народні пісні Галицької й Угорської Руси".

Подібно, як Максимович і Срезневський, Бодянський рішуче обстоював самостійність української мови і літератури та в доказ краси і співучасти української мови часто друкував українські поезії в російських журналах. Звичайно, що ця наукова діяльність цілеспрямована на відродження української мови й культури, не могла бути не зауваженою російською владою, зокрема ж міністром освіти Уваровим. На вимогу цього міністра Бодянського було звільнено зі становища професора Московського університету та перенесено до університету в м. Казані, що в той час вважалося за тяжке покарання, бо Казань будь-що-будь була глухою провінцією.

Однак через деякий час Бодянського як видатного славіста й етнографа було знову повернено до Московського університету з одночасним дорученням йому відповідального становища редактора „Чтеній" в „Обществе Истории и древностей российских". Йому також належить заслуга перекладів на російську мову праць слов'янських вчених, з зокрема переклад важливого твору П. Шафарика „Словянские древности".

Та чи не найбільшою заслугою Бодянського для рідного народу треба вважати видання ним „Історії Русів", яке він довершив у 1846 році, перемагаючи безліч труднощів і перешкод. Про це проф. Олександер Оглоблин в своїй обширній передмові до найновішого перевидання цього важливого твору пише:

„Справді, дивно, як пощастило Бодянському здійснити цей, здавалося б нездійснений намір. Скільки треба було мати особистої мужности, національної гордости й наукового надхнення, щоб у 'время люте' Миколи І підняти на свої плечі такий важкий і небезпечний тягар. Та видавець дивився на свою справу, як на „священний обов'язок справжнього сина свого народу й вітчизни".

А даючи загальну характеристику самому творові, проф. О. Оглоблин каже: „Історія Русів", як Декляція прав української нації, залишиться вічною книгою України.

Відомо, що Шевченко гостював у Бодянського в Москві, консультувався з ним у питаннях чисто історичного характеру, а, задумавши видавати спеціяльний альбом з красою природи України, її історичними пам'ятками, запросив Бодянського до співпраці. Шевченко був впевнений, що тільки Бодянський — цей визначний історик, дослідник і патріот, може дати найкращі пояснення до його історичних картин.

Бодянський познайомив Шевченка і з твором Шафарика „Словянские древности", у висліді чого була написана поема „Єретик" або „Іван Гус", пресвячена П. Шафарикові. Мабуть у той час познайомив Бодянський поета і з „Історією Русів", звичайно що у рукописі.

Однак всі добрі наміри Шевченка про видання спеціяльного альбому України в співпраці з проф. Бодянським були знівечені арештом і засудженням у солдатську безпросвітну службу в далекій Киргизії. Але щирі друзі не забували поета в

(Закінгення на стор. 4)

САВДІЙСЬКА АРАБІЯ — одна з перших цілей совєтського проникання в районі Середнього Сходу, а в випадку совєтського збройного нападу — головна мета того нападу, звернулася до країн Заходу з пропозицією зміцнити оборону проти Москви та без проволікання почати протизаходи проти теперішнього проникання і для усунення совєтських дотеперішніх успіхів та їх наслідків. Міністер закордонних справ Савдійської Арабії князь Сауд аль-Файсаль на зустрічі з делеґатами Японії заявив: „Це не бомбастика і не демонстрація сили, що Совєтський Союз буде стриманий, це наше тверде рішення і воля протиставитися агресії." Крім князя Сауда, інші савдійські державні діячі висловлювалися неодноразово так само. Савдійська Арабія заявляє, що вона буде зміцнювати свою оборону проти СССР і шукає союзників для цього.

В. Верва

„НЕОФІТИ", ПОЕМА Т. ШЕВЧЕНКА, В СУЧАСНІЙ ПОНЕВОЛЕНІЙ УКРАЇНІ

2

Такими словами вітає Шевченко неофітів, що боролися за християнські ідеали, а разом з тим і за свободолюбні визвольні ідеї. Чи такими лицарями були декабристи, що їх підсувають комуністичні літературознавці на місце Шевченкових лицарів-християн?

„Декабристи, як каже „Українська Загальна Енциклопедія", це революційні гуртки, що поутворювалися в російській армії, в Росії і в Україні, після воєн із Наполеоном, головно між старшиною, підняли повстання проти царя Миколи І і в грудні (декабрі, звідси і назва декабристи) 1825 р. Найрадикальнішою групою між декабристами було „Общество соєдіньонних слов'ян" в Україні (Горбачевський та інші).

„Між декабристами був напрям централістичний (Пестель) і федералістичний (Микита Муравйов). Українське питання в декабристів не було ясно поставлене, хоч у своїй пропаґанді дехто з них уживав української мови, а поет Рилєєв писав поеми з української історії. Повстання здавлено в Петербурзі і в Україні; пятьох головних провідників (Пестель, Рилєєв, Каховський, С.Муравйов-Апостол, Бестужев-Рюмін) повішено, інших заслано на Сибір".

До цієї короткої енциклопедичної інформації треба ще додати, що головним тереном, на якому діяли декабристи, була Україна. Тут, у Тульчині, коло Вінниці, в 1821 році було створилося, за ініціятивою Павла Пестеля (з походження німець, евангелик) „Южное Общество", тобто „Південне Товариство".

Програму цього товариства, яка була централістична, п.н. „Русская Правда", випрацював сам Павло Пестель. Він також був провідником цього товариства.

Михаїл Цєтлін у книжці „Декабристи" пише, що згідно з програмою, що її написав Пестель, Росія повинна була стати демократичною республікою, єдиною і нероздільною з російським царем у проводі. Пестель, як якобінець, у федерації був за поворот до удільної системи, „яка також не була нічим іншим, як родом федеративного устрою". Пестель боявся, що при федерації Росія втратить „не тільки свою могутність, велич і силу, але також, правдоподібно, і своє буття".

Про національну окремішність українців і про їх права на незалежне існування, навіть про якусь окрему автономну українську республіку, в програмі Пестеля „Русская Правда" навіть не було ніякої згадки.

Зміну устрою в Росії пропонував Пестель перевести шляхом вбивства царя і його родини та повстанням війська в цілому краю. По повстанні влада в державі мала бути в руках Тимчасового Верховного Правительства, очоленого диктатурою на кілька років.

Була в „Південному Товаристві" опозиція, що її очолював Микита Муравйов, але і вона нічого не згадувала про самостійність України. Ця опозиція в 1823 році назвала себе „Северное Общество", тобто „Північне Товариство". У програмі цього товариства замість централістичного принципу був принцип федералістичний, але з тим, що мала верховодити Росія.

Це „Північне Товариство" ще 1824 року змовилося з „Польським патріотичним товариством" і в Києві відбуло збори для обговорення спільної революційної акції, під час якої мало прийти до розподілу поміж себе українських і литовських земель. Розбилися переговори тому, що „Північне Товариство" не хотіло признати полякам прав т.зв. історичної Польщі.

Існувало ще „Товариство Об'єднаних Слов'ян", яке постало в 1823 році з „Товариства Першої Згоди", і членами в ньому були самі майже українці.

В програмі цього товариства було створення федеративної республіки слов'янських народів Росії, Польщі, Сербії, Богемії, Моравії, Дальматії, Хорватії, Угорщини, Молдавії та Волощини. Про Україну і Білорусь у програмі не було ніякої згадки.

Під намовою деяких членів „Південного Товариства" та на нарадах у Млинцях і Лещині „Товариство Об'єднаних Слов'ян" злучилося з „Південним Товариством", щоб розвинути ширше свою діяльність.

Тереном діяльности вони вибрали Україну, бо знали, що найбільша ненависть до самодержавного режиму була в Україні. Заплянowane вбивство царя Александра І, 25-го грудня 1825 року, яке мало бути гаслом загального повстання війська, не дало бажаних наслідків з двох причин: перша — в організації були доносчики, підстаршина Шервуд і капітан Майборода; друга причина — несподівана смерть царя Александра І 19-го грудня 1825 року в Таганрозі. На його місце мав прийти брат Константин, але тому, що він ще в 1822 році зрікся престолу, владу прийняв цар Микола І, який жорстоко повстання здушив.

Знаючи програми й ідеї декабристів і знаючи ідеї Шевченка, що він проголосив їх у своїх поезіях, а зокрема в поезіях політичних, можу сказати, що Шевченко не міг оспівувати в поемі „Неофіти" декабристів, як про це пишуть совєтські літературознавці.

До написання „Неофітів", як подано було у Шевченка багато спонук, була також в Нижньому Новгороді і зустріч зі декабристом Іваном Анненковим, але сама зустріч—це ще не доказ, що вона спонукала Шевченка до написання „Неофітів". Головна ідея в „Неофітах"—це християнська моральна наука, що її Шевченко висловив у віршованій формі. Декабристи у своїх програмах плянували вбивство царя і помсту, кровавий переворот, а Алкід, провідник неофітів, словами Шевченка співає.

(Продовження буде)

АТЛАНТА, Джорджія, отримає від федерального Уряду значну допомогу у висоті понад один мільйон доларів для фінансування психіятричних закладів і соціяльних програм. Президент Роналд Реґен, повідомляючи про уділення цієї допомоги заявив, що це місто знаходиться сьогодні у виїмковому положенні, а його мешканці, головно неґритянського походження, переживають 18-місячний терор у зв'язку зі зникненням 21 чорних дітей, 19 з яких були знайдені замордованими злочинцем чи злочинцями. Поліція і службовці Федерального Бюра Інвестиґацій (ФБІ) ще й досі не змогли відкрити злочину.

Проща до Люрду

Українське бюро Подорожей Марійки Гельбік (Сковп Тревел, Інк.) організує прощу до Люрду від 11-го до 25-го липня ц.р., якраз під час Світового Евхаристійного Конгресу, який вперше відбудеться в цьому відомому чудотворному місці. В той час з'їдуться з цілого світу багато вірних з архипастирями, як рівнож вірні і священики Української Католицької Церкви, щоб віддати поклін, пошану і вдячність Богоматері в найпопулярнішій відпустовій місцевості, де в 1858 році Пречиста Діва вісімнадцять разів об'явилася Бернадетті й сказала їй про Непорочне Зачаття. Відтоді багато християн і увесь християнський католицький світ прославляють Діву Марію і співають в честь Непорочного Її зачаття. А ми, українці, маємо за собою традицію особливішого почитання Божої Матері.

Люрд,квітуче містечко на вершинах Піренейських гір, пишається своєю зеленню, теплим сонцем і чарівною красою природи, і тепер ми маємо добру нагоду поїхати до Люрду — Володарки Піренеїв, щоб у стіп Пречистої просити Її про краще майбутнє для нашої Церкви і народу.

о. Богдан Скасків,
духовний провідник прощі

Декада української родини

(Продовження зі стор. 1)

це в статуті СКВУ, як одне з завдань СКВУ: „зберігати українську національну ідентичність та плекати й передавати з роду в рід українську мову, культуру й традиції".

Ми переконані в тому, що найкраще здійснювати це завдання можна в українській родині! Щоб українська родина змогла бути основою, наріжним каменем нашого збереження всюди там, де живуть люди українського роду, ми мусимо більше та постійно присвячувати нашу увагу українській родині, її оновленню, скріпленню та збереженню. Вага оновлення і збереження української родини є преважливою і невідкладною справою! Вона не може бути полагоджена одноразовим заходом. Вона вимагає постійно уваги та зусилля всієї української громади.

Тому СКВУ звертається зі закликом до всіх людей українського роду, до всіх українців у світі присвятити справі збереження української родини десять років, щоб у часі цієї декади всі ми кожного року в наших родинах, установах, організаціях і громадах міркували й обдумували те, як направити, будувати та розбудовувати українську родину, завжди свідомі того, що через збереження і скріплення української родини ми збережемо українську національну субстанцію, українську ідентичність і зможемо „плекати й передавати з роду в рід українську мову, культуру й традиції".

Свідомі великої ваги збереження української родини для втримання нашої ідентичности, ми, Президія Секретаряту Світового Конґресу Вільних Українців, проголошуємо Декаду Української Родини в роках від 1981 до 1990 і закликаємо українські Церкви, українські жіночі й молодечі організації, українські наукові установи, всю українську організовану громаду й зокрема її пресу й інші засоби інформації та комунікації постійно в час Декади нагадувати українській громаді про загрозу занепаду української родини та пов'язану з тим небезпеку для нашої самобутности; та плянувати й переводити в життя почини для збереження і розвитку української спільноти.

Ми, Президія СКВУ, закликаємо всіх українців у країнах їхнього поселення та в Україні рятувати українську родину, бо, рятуючи українську родину, рятуємо самі себе — велику, геройську, нескорену українську націю.

Президія Секретаріяту СКВУ
Екзекутива Управи СФУЖО

Вийшла нова платівка Струнного Ансамблю ОДУМ-у

Члени Струнного Ансамблю ОДУМ-у Чікаго: перший ряд (зліва): Олена Сербу, Дарка Попович; другий ряд: Володимир Мацкевич, Петро Осійчук, Віктор Войтихів (керівник), Андрій Скиба, Микола Семітко.

Струнний ансамбль ОДУМ-у в Чікаго наприкінці 1980 року видав свою другу довгограючу платівку інструментальної „мандолінової" музики.

Музичні знавці й критики схвалили цю платівку не тому, що тут народжені члени цього ансамблю гарні молоді люди, які, полюбивши українську музику, поширюють її та потребують нашої симпатії і підтримки. Ні, вони схвалили платівку тому, що виконання цієї платівки фахове і на гідному музичному рівні. Про другу платівку струнного ансамблю ОДУМ-у автор і критик Анатоль Юриняк так написав: „...отже платівка ч.2 свідчить про дальший розвиток і вдосконалення ансамблю, про опанування ним складних музичних композицій".

Григорій Китастий, композитор-бандурист, цілий вечір слухав перший відбиток пробної платівки, прислухався, любувався і дивувався багатозвучністю струнного ансамблю.

Ігор Білогруд, професор музики і композитор, ствердив, що технічне і музичне виконання на платівці є добрим та що від часу випуску першої до другої платівки струнний ансамбль зріс і зробив добрий поступ.

Між різноманітними українськими мелодіями у різних обробках на платівці — праці сучасних українських композиторів: Г.Китастого. „Марш ОДУМ-у" і „Гомін степів", останній в оркестрації для ансамблю В.Войтихова; „Веснянка", композиція І.Білогруда, написана 1979 року, вперше побачила світ на цій платівці. Переважно найбільшими критиками музичного виконання будуть композитори, і коли самі композитори позитивно висловлюються про платівку, на якій і їхні композиції, то це свідчення доброго виконання — доброї платівки.

Крім українських мелодій струнний ансамбль записав на платівці одну мелодію французьких композиторів у східньоевропейському музичному стилі „Юшка" (на обкладинці помилково надруковано „Ючка") Л.Дестрейта і Ф.Франсі та світової слави уривок з опери Ж.Бізе „Шукачі перлин" арію Надіра,- обидва твори в обробці Анатолія Луппо.

У струнному ансамблі всі інструменти є акустичні, тобто природного звуку, без електричних посилювачів. Виконавці: перша мандоліна — Віктор Войтихів, керівник ансамблю; друга мандоліна — Олена Себру і Микола Семітко; мандола — Андрій Скиба, мандо-чельо — Дарка Попович; Мандо-бас — Петро Осійчук, та гітара — Володимир Мацкевич. До виконання „Гомін степів", написаного спеціяльно для бандури, додано одну бандуру, на якій грає Василь Деркач, член Капелі Бандуристів ім.Т.Шевченка.

У видані як першої, так і другої платівок струнного ансамблю ОДУМ-у Чікаго

заслуга належить згаданим молодим ентузіястам української музики, які, крім своїх буденних зайнять чи студій, знаходять багато потрібного часу і для музики. Не менше признання належиться організаторові й першому керівникові цього ансамблю Анатолієві Луппо,

який зумів прищепити любов до української музики молодим людям, які далі несуть її у світ, а його музичні обробки та оркестрації ще сьогодні є великою частиною репертуару струнного ансамблю.

Любителі української музики можуть набути платівку струнного ансамблю ОДУМ-у Чікаго в великих українських крамницях, при філіях ОДУМ-у ЗСА і Канади, або написавши на адресу: The ODUM String Ensemble, 3939 N. Ridgeway Ave., Chicago, Illinois 60618.

Ол.Пошиваник

Вояцька Просфора

Стоять (зліва): В.Микитка, касир; В.Миська, секретар, С. Куропась, Я.Берестянський, голова; члени управи Лев Кульчицький та подружжя Лялькі.

Просфора, про яку мова, різнилася від інших тим, що була получена з програмою відзначення Двох Січнів— української державности і соборности. І хоч соборности у нас і там, і тут немає, але Акти 22-го січня належать до світлої історії змагань і постання козацької нації в 1918-19 роках.

Але була соборність поміж колишніми вояками України. Цього року навіть збірку на інвалідів під церквами переведено соборно. Дивізійники ОбВУА і Об'єднання українців бувших вояків польської армії зібрали спільно 1,000 долярів та вислали їх до Суспільної Служби Комбатантів, а вже Просфора була спільним святом ОбВУА і ветеранів польської армії.

Програма, яка зачалася внесенням „дідуха" обіймала 11 точок. Молитва і благословення трапези з діленням просфори мали традиційний релігійний характер і їх довершив капелян комбатантів о. Мирослав Олешко. Він теж прочитав добре опрацьований реферат про роковини 22-го Січня.

На тему Січневих роковин говорив і мґр Орест Городиський містоголова Відділу ОбВУА. У програмі взяли участь також Стефанія Кралька та д-р Микола Тимняк, який закінчив програму знаним віршем Романа Купчинського „А що чувати там у Вас, чи йдете з колядою ?"

Про добрі харчі, —та що й казати, —жінки ветеранів подбали про все, до грибкового соку включно. Закінчено трапезу вином і кавою та солодким відповідно до того, хто що любить.

Імпрезу відкрив голова ділового комітету Яків Берестянський, а проводив нею Степан Куропась, голова Відділу ОбВУА. Крім спільного „Бог Предвічний", на цій імпрезі були веселі, розвагові оповідання з життя вояків і українського ісходу з України в американську зону в Німеччині, які зібрав підписаний.

З того приводу панна Кралька робила знімки з імпрези, а колишній усусус-хор. Прокіп Матійців приніс цікаву знимку старшинської школи з 1919 р. з Коломиї, комендантом якої був майор генерального штабу Пшімал, чех з роду, а інструкторами— пор. Микитюк і четарі Галяревич і Кардаш та старший штабовий десятник Баландюк.

Степан Куропась

Появився збірник про С. Петлюру

Париж, Франція. — У лютому цього року вийшов із друку збірник про Симона Петлюру,що його видав в Український Вільний Університет у співпраці з Бібліотекою ім. С. Петлюри в Парижі.

Збірник складається з трьох частин і має 237 сторінок. До нього ввійшли матеріяли студійно-наукової конференції у Парижі (автори: О. Кульчицький, М. Шумицький, В. Косик, М. Степаненко, О. Вітошинська, Е. Райс, Г. Васькович, З. Соколюк), статті і замітки (Ю. Кульчицький, В. Лев, І. Клейнер, В. Трембіцький) та інші матеріяли (І. Кедрин, С. Гаєвська). Редактор збірника — В. Косик. Збірник можна набути в УВУ або в Бібліотеці ім. С. Петлюри. Ціна 12 американських долярів (або їх рівновартість).

ТРИ ЧЛЕНИ Уряду президента Реґена — секретар праці Реймонд Донован, генеральний прокуратор Вілліям Смит і секретар скарбу Доналд Ріґен заявили, що вони мають намір активно боротися проти корупції в професійних спілках. Причиною такої заяви були голоси тривоги серед членів профспілок, що федеральний Уряд недостатньо контролює фінансову господарку, головно пенсійний фонд. Департамент праці опублікував в імені трьох департаментів заяву, у якій говориться, що Адміністрація президента Реґена зробить все можливе, щоб забезпечити робітникам безперебійне виплачування пенсій, які на протязі вимаганих років вплачували вкладки до юнійних пенсійних фондів.

Замість квітів на могилу

сл. п. Д-ра ЯРОСЛАВА ВОЄВІДКИ

зложили:

на БУДІВНИЧИЙ ФОНД УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ КАТЕДРИ СВ. РОДИНИ у ВАШІНҐТОНІ:

Astoria Anesthesia Associates	$ 50.00
Astoria General Hospital	50.00
Д-р Богдан і Марта Бабій	50.00
Нестор і Марта Базарко	100.00
Іван і Наталія Базарко	25.00
Орест і Лідія Білоус	50.00
Ярослав і Віра Вергановські	25.00
Д-р Роман і Ольга Граб	150.00
Микола і Люна Гірняк	100.00
Головна Управа УЛТПА	200.00
Дарія Гузар	5.00
Іван і Софія Каліцун	10.00
Володимир і Оксана Кецала	25.00
Роман і Ярослава Костирка	50.00
Александер і Таїса Клюфас	50.00
Юрій і Ксеня Кузьмич	50.00
Д-р Юрій і Віра Кушнір	100.00
Юрій і Анна Лопатинські	100.00
Ірена Любчак	100.00
Ірена Магмед	25.00
Д-р Іван і Наталія Макаревич	100.00
Д-р Богдан і Марія Макарушка	100.00
Д-р Люба Макарушка	50.00
Д-р Володимир і Ліда Мартинець	50.00
Михайло і Пані Матіяш	10.00
Д-р Роман і Ольга Мороз	100.00
Роман і Марта Навроцькі	30.00
Д-р Романа Навроцька	50.00
Д-р Володимир Онуферко	1,000.00
Д-р Осип і Лідія Оришкевич	100.00
Д-р Богдан і Орися Панасюк	100.00
Д-р Роман і Рената Патрило	50.00
Іван і Кляра Пеленські	50.00
Богдан і Наталія Перфецькі	50.00
Д-р Мирослав і Люба Прокоп	25.00
Д-р Ярема і Христина Раковські	100.00
Д-р Ярослав і Софія Рожанковські	100.00
Ірена Сушків з донькою Александрою Савчук	100.00
Д-р Володимир і Марія Семків	25.00
Секція Дружин Лікарів при УЛТПА	150.00
Д-р Александер і Дада Слоневські	50.00
Александер і Ольга Смаль	250.00
Д-р Ростислав і Нана Сочинські	100.00
Д-р Юрій і Люба Стефанівські	100.00
Родина Строконів з Австралії	100.00
Д-р Микола і Александра Терлецькі	100.00
Зенон і Д-р Ірена Терлецькі	50.00
Евген і Ліда Яросевич	50.00
Антін і Святослава Жуковські	25.00
Д-р Богдан і Марта Цимбалісті	50.00
Іван Р. Чортик	50.00

На ФОНД КАТЕДРИ УКРАЇНОЗНАВСТВА в ГАРВАРДІ:

Константин і Терешка Бень	$ 25.00
Д-р Роман Рак	100.00
Д-р Ярослав і Софія Рожанковські	100.00

На УКРАЇНСЬКУ ПРАВОСЛАВНУ ЦЕРКВУ СВ. АНДРІЯ:

Д-р Ростислав і Нана Сочинські	$100.00

В ГОНОЛЮЛЮ НА ГАВАЯХ віднотовано сильні підземні трясення і це вказує кажуть спеціялісти, що Гавайські острови можуть навістити землетруси. Центр землетрясення занотовано біля 20 миль від острова Молокаі, але трясення можна було відчути також в Гонолюлю і в багатьох інших місцевостях. Урядові і поліційні чинники заявили, що жертв в людях не було, а матеріяльні шкоди були незначні.

Шукаєте за другим прибутком?

Станьте ОРГАНІЗАТОРОМ УНСоюзу

НА ПОВНИЙ ЧАС, АБО НА КІЛЬКА ГОДИН.

Можете починати свою кар'єру, організуючи спершу свою родину і приятелів.

За інформаціями пишіть до:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION
30 Montgomery St. • Jersey City, N.J. 07302
Atten: Organizing Dept.

або телефонуйте: (201) 451-2200 (Collect)
або (212) 227-5250

Український Народний Союз

проголошує

ПРИДІЛ СТИПЕНДІЙ

потребуючим студентам на академічний рік 1981-82

Стипендії будуть признані Стипендійною Комісією УНСоюзу студентам визнаних університетів і каледжів, які **Є ЧЛЕНАМИ УНСОЮЗУ ЩОНАЙМЕНШЕ ДВА РОКИ,** на основі:

1. Фінансової потреби;
2. Студійних досягнень (оцінок);
3. Активности в українському громадському, а зокрема студентському житті.

Подання про стипендії, на формулярах, що їх можна набути в Головній Канцелярії УНСоюзу, слід вносити **до 31-го березня 1981** на адресу:

Ukrainian National Association, Inc.
30 Montgomery St. • Jersey City, N.J. 07302

Амстердам, Коговз, Трой і околиці!

В неділю, 29 березня 1981 р., о год. 3 по пол. в українській церковній залі
459 — 2nd Street, TROY, N.Y.
відбудуться

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
Окружного Комітету Відділів УНСоюзу

міст **Трой, Амстердам, Гадсон, Коговз, Вотерліт і Пітсфільд, Масс. та околиці,**
в яких розміщені Відділи чч.
13, 57, 150, 191, 266, 476 і 477

В цих Зборах повинні взяти участь Урядовці, Делегати і Представники згаданих Відділів.

ПОРЯДОК ЗБОРІВ:

1. Відкриття і вибір Президії;
2. Відчитання протоколу Зборів з 1980 року;
3. Справоздання з діяльности Округи і її Відділів;
4. Дискусія та уділення абсолюторії уступаючій Управі;
5. Вибір Окружної Управи і Контрольної Комісії;
6. Доповідь ВАСИЛЯ ОРІХОВСЬКОГО, головного організатора УНС;
7. Плян праці на біжучий 1981 рік;
8. Закриття Зборів.

У Зборах візьме участь:

Василь Оріховський, головний організатор УНС

За ОКРУЖНУ УПРАВУ

Павло Шевчук, *голова*
Іван Дурбак, Василь Колодій, *секретарі*
Михайло Савків, *касир*

ДО ВСІХ ЧЛЕНІВ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Дозвольте пригадати Вам, що вкладки повинні бути вплачені вже в першому дні місяця, коли припадає чергова платність.

Тому проситься належні вкладки вирівнювати не пізніше, як 25-го дня даного місяця.

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Окружний Комітет Відділів Українського Народного Союзу Філядельфійської Округи

повідомляє, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

відбудуться

у неділю, 22 березня 1981 р., о год. 2 по пол. в залі Дому Округи у Філядельфії, Па.
при 5004 Н. Олд Йорк Рд.

До участи в зборах є запрошені всі Відділові урядовці і конвенційні делеґати наступних Відділів:

10, 32, 45, 62, 83, 95, 105, 116, 128, 153, 154, 156, 162, 163, 173, 216, 231, 237, 239, 245, 248, 261, 268, 269, 321, 324, 331, 339, 347, 352, 362, 375, 378, 388, 397, 422, 424, 430 і 479.

ПРОГРАМА ЗБОРІВ:

1. Відкриття.
2. Вибір Президії для переведення зборів.
3. Вибір Номінаційної Комісії.
4. Відчитання протоколу з попередніх зборів.
5. Звіти уступаючої Управи і Контрольної Комісії.
6. Дискусія над звітами.
7. Уділення абсолюторії уступаючій Управі.
8. Вибір Управи і Контрольної Комісії на 1981 рік.
9. Доповідь о. СТЕПАНА БІЛЯКА.
10. Запити до представника Екзекутиви.
11. Схвалення пляну праці на 1981 рік.
12. Різні справи й закриття зборів.

У зборах візьмуть участь:

о. протопр. Степан Біляк, головний контролер УНС
д-р Богдан Гнатюк, головний контролер УНС
Іван Одежинський, головний радний УНС
Степан Гавриш, старший обласний організатор УНС

По нарадах буде перекуска-гостина для учасників зборів.

ЗА ОКРУЖНУ УПРАВУ:

Петро Тарнавський, *голова*

Іван Данківський, *касир* — **мґр. Василь Колінко**, *секретар*

Акин Тарази...

(*Продовження зі стор. 2*)

чужа дружина, дружина Тарасового приятеля Сарим-бека, і між ними було лише чисте і платонічне кохання; можливо, що і тут відгомін великої любови Шевченка, і єдиної любови, — згідно з найкращим дослідником життя Т. Ш. Марієттою Шагінян, — до Ганни Закревської, що також не була вільною: „Ой, піду я не берегом-лугом, зустрінуся з несудженим другом. Бувай здоров, несуджений друже, любилися ми з тобою дуже"...

Звичайно, як і в кожній книжці, виданій під совєтами, не обійшлося і тут без цензури „політруків від літератури", і тому і Уразак **Бекбаулов повинен був раз-у-раз покликатися на обов'язковий „іконостас" російської літератури і критики, на Бєлінського і Пушкіна,** пишучи, як то прислухався до їхнього голосу Тарас Шевченко. Є в цьому творі і натяк на „щасливу" розв'язку в майбутньому національного питання при допомозі „дуже добрих" росіян і багато вимушеної балаканини про „боротьбу кляс". Але все це самозрозумілі речі і їх кожний мудрий читач минає в книжці мимоходом, як „неминуче зло", данина совєтсько-російській цензурі, щоб сама книжка таки побачили світ, пішла між люди й понесла зі собою зерно істини. Без цього ж — не було б і самого твору, і була б прогалина в Шевченкіяні.

З книжки „Тарас на Аралі" ми бачимо, що дала Аральська експедиція Шевченкові в художньому сенсі, науковому, світоглядовому і життєвому; і це Кос-Аралові писав присвятні рядки Великий Тарас:... „похвались, що люди і тебе знайшли і знали, що з тебе зробити" і „Прощай, убогих Кос-Арале, нудьгу заклятую мою ти розважав таки два літа..."

У вірші ж „У бога за дверима лежала сокира..." дає Шевченко свідоцтво і натяк на восьмилітню боротьбу казахських повстанців з Росією. Можна з певністю сказати, як вишукував Шевченко, автор „Кавказу" і гасла в ньому „Борітеся — поборете", подібних настроїв і серед тубільців тут. І він їх знаходив! За це ж і дяка велика і свята Шевченкові від всіх отих „рабів-незрячих", пригноблених кайзахів, узбеків, туркменів, киргизів, каракалпаків і татар, що їх він возвеличив і на сторожі коли них поставив слово.

Аральська еспедиція описана в книжці докладно з усіма деталями, відомими з широкої біографії українського Пророка. Тут і кольоритна й страшна своєю стихійністю пожежа в степу; полювання на тигра; перехід мертвоносним степом, повним соли-соли, яка сліпила очі й іскрилася проти сонця, де не було води; верхова їзда по „рудих, рудих аж червоних" цих степах, мріючи про голубії степи і запорожців на баских степових скакунах на Україні. А взимку, зимуючи на Раїмі поміж двома морськими виправами на Аральському морі, їзда тройкою коней по замерзлій ріці, приглядання хівинським караванам і багато-багато прочитаних книг, яких було чимало на шхуні „Константин" і „Ніколай", та постійне перебування серед шляхетних людей, як керівник еспедиції, науковець і моряк капітан Бутаков та інші.

Це якраз про Бутакова і Шевченка в прерізних життєвих ситуаціях так переконливо й зворушуючо пише Бекбаулов. І про нього згадує також у своїй праці „Тарас Шевченко", — рівної якій і досі нема книжки, — вже названа вище вірменка Марієтта Шагінян. Їй був доступний ще й досі здається не опублікований щоденник самого Олексія Івановича Бутакова, що зберігається в Ташкенті. Вона пише: Бутаков і працівники експедиції багато чому навчили Шевченка, але і у нього вони багато чому навчилися, — навчилися відкривати всю красу і однісь того прозаїчного світу, що його вони досліджували науково." Згадує вона і про властивість Шевченка по-ґеттевському (від Göthe) вдивлятися в природу, мислити і пізнавати природу з допомогою художнього образу. Вроджений науковець у Шевченкові був неоціненно важливий для експедиції. І це все вдумливий і розумний Бутаков відразу збагнув. Тому так бережно, як до рідного сина, він ставився до Тараса Шевченка. Опікуючись і турбуючись ним, прикривав свої очі на той факт, що Шевченко ніколи і на Аралі не переставав писати, хоч це суворо-пресуворо було заборонене самим царем.

Шевченко Бутакову прийшов з рятунком і особисто, коли він своєю присутністю перед майже збунтованими каракалпаками оборонив від їхнього справедливого гніву (вони були спровоковані хуліганськими вихватками салдатні) частину експедиції, бо і для них Шевченко був Сином Справедливости — Акином Тарази... Ця світла слава Тарасова стала на весь тодішній казахський край.

І тут можна тільки радіти, що нащадки тих усіх народів Середньої Азії несуть у своїх серцях таку велику і справжню любов до нашого Шевченка. Його ім'ям названо там два міста. Його ім'я носять міські бібліотеки; Літературно-меморіяльний музей і перший Музей малярства. У місті Форт Шевченка є також „Сад Т. Г. Шевченка", який розрісся з вербової гілочки, ним колись тут посадженої. Тут і Державний художній музей в Алма Аті імени Шевченка, і перший пам'ятник Тарасові ще за царських часів, і десятки меморіяльних дощок по всьому цьому азійському краєві. І певно, що було б цього всього значно більше, коли б не... „реґулятори" російські, які пильнують там в першу чергу своїх „пушкінських" інтересів.

Твір Уразака Бекбаулова не єдиний у Казахстані. Тарас Шевченко, як ніхто інший з білих европейців, оспіваний у леґендах і переказах, у піснях і художніх творах, але серед них усіх алмазом добрим, дорогим сіяє книжка „Тарас на Аралі" про великого і досі єдиного в світі — Сина Справедливости.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СУБОТА, 14-го БЕРЕЗНЯ 1981 р.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. Місячні збори Б-ва св. Івана Хрестителя 270-ий Відд., о год. **7-ій веч. в УНДомі. Управа вибрана на** 1981 р.: А. Струк, предс., В. Бутковський, заст. предс., С. Островський, фін. секр., А. Роік, заст. фін. секр. В. Карий, В. Мацяк, А. Ляхоцька — К. Комісія. А. Залізко, організатор членів. Проситься чл. прибути і заплатити вкладки. — В. Бутковський, рек. секр.

ВУДБАЙН, Н. Дж. Річні збори Б-ва св. о. Миколая 378 Відд., о год. **6-ій веч. в** домі секретаря Відділу Катерини Панчешине при 812 Вашінгтон Авеню в Вудбайні, Н. Дж. На порядку нарад: звіти уступаючої Управи, дискусія, вибір нової Управи на 1981 рік, схвалення пляну праці на біжучий рік, внески і закриття. В нарадах візьме участь організатор УНСоюзу СТЕПАН ГАВРИШ. — Д. Лепкий, гол., Р. Лесів, касир, Катерина Панчешине, секр.

НЕДІЛЯ, 15-го БЕРЕЗНЯ 1981 р.

МІЛЛВІЛ, Н. Дж. Річні загальні збори Т-ва Запорозька Січ 347 Відд., о год. 12:30 по пол., в залі УПЦеркви ссв. Петра й Павла в Міллвіл, Н. Дж. при 77 Центер Ґров Рд. На порядку нарад: відкриття, вибір президії для переведення зборів, відчитання протоколу з останніх Річних зборів, звіти Управи й К. Комісії, дискусія, вибір нової Управи і обговорення організаційних справ. В нарадах візьме участь організатор УНС СТЕПАН ГАВРИШ. — Т. Сущик, гол., Дарія Цапар, секр., Джерадліна Сесок, касир, С. Козачук, гол. К. Комісії.

ПАРМА, Огайо. Місячні збори Т-ва ім. Ів. Франка 334-ий Відд., о год. 12:30 по пол. в домі фін. секретаря при 3324 Торрінґтон вул. на Пармі. Проситься чл. прибути. — Управа

АМСТЕРДАМ, Н. Й. Звичайні місячні збори Т-ва ім. Ів. Франка 266 Відд., о год. 3-ій по пол. в домі Укр. Амер. Горож. Клюбу при 3-5 Теплер вул. На порядку різні справи до обговорення. Проситься всіх членів прибути. — С. Когут, предс., М. Кривулич, касир, В. Варшона, секр.

ЧІКАҐО, Ілл. Річні загальні збори Б-ва св. Володимира 114 Відд., о год. **12-ій** дня в парохіяльній залі св. Володимира при 2250 В. Кортез. На порядку: звіти членів уступаючої Управи і К. Комісії та вибір керуючих органів на діловий рік 1981. З огляду на важливість справ у денному порядку, приявність усіх чл. обов'язкова. Якщо на визначений час не явиться приписана статутом потрібна кількість членів, тоді Загальні річні збори відбудуться годину пізніше при всякій кількості приявних і будуть правосильні. Після зборів — перекуска. — Управа

НЕДІЛЯ, 22-го БЕРЕЗНЯ 1981 р.

ДЕНВЕР, Кольо. Річні збори 226-го Відд., о год. 2-ій по пол. в приміщенні Укр. Кат. Церкви. Усіх членів до участи запрошує — Управа Відділу

ОМАГА, Небраска. Річні загальні збори Т-ва Згода, 354-го Відд., о годині **11-ій ранку в залі Української Катол. Церкви.** 2466 Савт 16-та вул. На порядку: звіти Управи і К. Комісії та вибір нової Управи на 1981 р. Просимо всіх чл. прибути на збори. — Управа

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ПАВЛО МИГАЛЬ, член УНС Відд. 336 Т-ва Сокіл в Клівленді, Огайо, помер 18 січня 1981 р. на 55-му році життя. Нар. 1926 р. в с. Федунка, рай. Шишадський, обл. Полтава, Україна; членом УНС став у 1970 р. Залишив у смутку дружину Ольгу, доньку Ніну, синів Віктора й Івана та внучку Наталю. Похорон відбувся 21 січня 1981 р. на цвинтарі Бруклин Гайтс, Клівленд.

Вічна Йому Пам"ять!
Володимир Стригун, секр.

ІВАН НЮНЬКА, член УНС Відд. 471 ім. ген. Т. Чупринки в Монтреалі, помер 23 грудня 1980 р. на 84-му р. життя. Нар. 1897 р. в Україні; членом УНС став у 1943 і 1960 рр. Залишив у смутку дочку Софію, сина Василя і 5 внуків. Похорон відбувся 26 грудня 1980 р. на цвинтарі Мавнт Розе, Монтреаль.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

СТУДІЙНІ ПОЗИЧКИ

СТУДІЙНІ ПОЗИЧКИ УНСОЮЗУ

Починаючи з днем 1-го листопада 1980 р., діти у віці до чотирьох і пів року, які будуть забезпечені на суму 15,000 долярів життєвого забезпечення, матимуть ґарантовану студійну позичку на суму 5,000 дол. Якщо вони будуть забезпечені на суму 25,000 долярів життєвого забезпечення, їм буде ґарантована студійна позичка у висоті 7,500 долярів.

Діти у віці від 5-10 років, забезпечені грамотою на суму 15,000 долярів, матимуть ґарантовану студійну позичку на суму 4,000 долярів. Якщо вони будуть забезпечені на 25,000 долярів, матимуть ґарантовану студійну позичку на суму 6,000 долярів. В даному випадку, забезпечення в УНСоюзі мусить бути грамотою клюси P-20.

Формальне повідомлення про ґарантовану позичку буде вислане разом з грамотою забезпечення, коли вона видана після 1-го листопада 1980 р.

Грамота мусить бути постійно повноправною та з заплаченими всіми вкладками до часу признання студійної позички і на протязі часу її сплачування.

На час позички і її сплачування, грамота мусить бути призначена УНСоюзові, як ґарантія позички. В часі уділювання позички і коли член-студент має менше, як 21 років, сплату позички мусить ґарантувати одно з батьків, або опікун.

Студійна позичка буде розложена на протяг 4-ох років на оплату за студії на коледжі, чи другій високій школі.

Сплачування позички зачинається три місяці після закінчення студій аплікaнта і вона мусить бути повністю сплачена не більше, як 20-ма чверть-річними ратами.

У випадку, коли б час студій, на який позичка була уділена, був скорочений або перерваний, негайно після цього починається час сплачування позички.

На позичці є малий відсоток у висоті 3% річно від затягненої суми позички. Ці відсотки нагромаджуватимуться на протязі навчання і вони мають бути плачені в часі сплачування позички.

БРАТСЬКА СЛУЖБА УНСОЮЗУ ДЛЯ СВОЇХ ЧЛЕНІВ

Осип Бодянський...

(*Продовження зі стор. 2*)

його тяжкому випробуванні і допомагали наскільки було можливо. Не забував про свого приятеля і вже визнаного Поета України і проф. Осип Бодянський, який, хоч і рідше від інших з огляду на своє офіційне становище, все ж старався чимнебудь допомогти, особливо висилаючи Шевченкові деякі вартісні видання і потрібні книжки.

В совєтських виданнях про Шевченка наполегливо перекручують правду, проводячи пропаґандивну думку, що світогляд Шевченків поширювався і поглиблювався під впливом російських поетів і письменників, а його політичний світогляд Шевченко здобув під впливом писань Чернишевського й Добролюбова та інших т.зв. російських революційних демократів.

Про інших його друзів, особливо українців, совєтські літературознавці, за вийнятком хіба одиниць, пишуть дуже повздержливо або й взагалі нічого не пишуть.

Однак, насправді Осип Бодянський, наприклад, займав належне місце серед щирих друзів Шевченка, бо, як видатний історик, був не тільки його дорадником у питаннях історії, зокрема історії України, але й до певної міри надхненником у його поетичній творчості (згаданий вже „Єретик").

Вступайте в члени УНС